

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobce: **T. A. H.**, zastoupeného Mgr. Jiřím Douskem, advokátem se sídlem 8. března 21/13, Liberec, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 11. 2013, č. j. OAM-354/ZA-ZA08-HA08-2013, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočce v Liberci ze dne 26. 6. 2014, č. j. 58 Az 3/2013 - 66,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Dne 5. 11. 2013 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice, v níž uvedl, že je státním příslušníkem Vietnamské socialistické republiky, není a nikdy nebyl členem žádné politické strany, nikdy proti němu nebylo a ani v současnosti není vedeno trestní stíhání. Svou vlast opustil dne 14. 8. 2012 za účelem studia v České republice. K důvodům své žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že v České republice již neměl platný pobyt, a protože chtěl i nadále setrvat na jejím území a pokračovat ve studiu, využil k tomuto účelu řízení o udělení mezinárodní ochrany. Při pohovoru vedeném ve správním řízení žalobce doplnil, že se obává, že po návratu do Vietnamu bez dokončeného vysokoškolského vzdělání nezíská práci a proto by zde studium rád dokončil.

[2] V záhlaví specifikovaným rozhodnutím žalovaný rozhodl, že se žalobci mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, neuděluje.

[3] Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce včasnou žalobou. K dotazu krajského soudu uvedl, že má zájem, aby v jeho věci bylo nařízeno ústní jednání, z jednání se však opakovaně omlouval z důvodu pracovní neschopnosti. V prvním případě (jednání nařízeného na 22. 4. 2014) dokládal svou pracovní indispozici zprávou svého praktického lékaře MUDr. N. N. ze dne 17. 4. 2014, podle níž byl v léčení a měl doporučen klid na lůžku, eventuálně hospitalizaci. Další jednání soud nařídil na 22. 5. 2014, žalobce se z jednání omluvil dne 12. 5. 2014 s tím, že je nemocen. Předložil zprávu svého praktického lékaře ze dne 6. 5. 2014, ve které se uvádí, že má bolesti v kloubech, bolesti hlavy, kašel a rýmu, doporučen měl klid na lůžku. Také této omluvě soud vyhověl. V pořadí třetí jednání bylo nařízeno na 26. 6. 2014. I z tohoto jednání se žalobce omluvil a předložil další zprávu svého praktického lékaře ze dne 30. 5. 2014. MUDr. N. N. ve zprávě uvedl, že žalobce pokračuje v léčení, spadl, má bolesti páteře, obtížně chodí, má silné bolesti s propagací do pravé dolní končetiny, na kontrolu se měl dostavit dne 26. 6. 2014. Uvedená omluva byla soudu doručena 13. 6. 2014. Podle úředního záznamu založeného v soudním spise dne 25. 6. 2014 kontaktovala pracovnice soudu telefonicky zástupce žalobce a sdělila mu, že jednání ve věci se následující den bude konat, neboť soud neshledal žádné důležité důvody pro jeho odročení. Zástupce žalobce pracovníci soudu sdělil, že se předchozí den od svého klienta dozvěděl, že je upoután na lůžko. Dále sdělil, že žalobce požaduje osobní účast na ústním jednání a že on jako právní zástupce se na jednání nedostaví, neboť musí respektovat jeho požadavky. K tomu všemu slíbil zástupce žalobce vypracovat písemnou zprávu. Téhož dne zaslala soudkyně rozhodující ve věci zástupci žalobce přípis, kterým jej vyzvala, aby doložil své tvrzení o hospitalizaci žalobce potvrzením z nemocnice, jinak žádosti o odročení jednání nevyhoví. Ještě téhož dne reagoval zástupce žalobce přípisem, v němž „*po telefonickém rozhovoru s klientem*“ uvedl, že žalobce opětovně omlouvá svou neúčast u soudního jednání z důvodu svého nepříznivého zdravotního stavu. Zástupce žalobce v uvedeném přípisu dále konstatoval, že s ohledem na termín jednání není v jeho možnostech předložit soudu další zprávu o zdravotním stavu stěžovatele. Znovu tedy předložil pouze kopii lékařské zprávy z 30. 5. 2014.

[4] Soud následně provedl ústní jednání nařízené na 26. 6. 2014 a téhož dne žalobu zamítl v záhlaví uvedeným rozsudkem. Proti tomuto rozsudku nyní žalobce (dále též „stěžovatel“) brojí kasační stížností.

II. Shrnutí odůvodnění napadeného rozsudku a argumentace obsažené v kasační stížnosti

[5] Krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku předně uvedl, z jakých důvodů nevyhověl žádosti žalobce o odročení jednání nařízeného na 26. 6. 2014. Konstatoval, že předvolání k předmětnému jednání bylo právnímu zástupci žalobce doručeno dne 20. 5. 2014 a ke kontrole u lékaře byl žalobce dne 30. 5. 2014 pozván právě na datum ústního jednání ve věci. Ze zprávy MUDr. N. N. navíc nevyplývá, že by žalobce nebyl pro svůj zdravotní stav schopen účasti při ústním jednání dne 26. 6. 2014. MUDr. N. N. má ordinaci v Praze a pokud žalobcův zdravotní stav umožňuje, aby v den nařízeného ústního jednání podstoupil cestu do Prahy a zpět, neviděl soud důvod, proč by mu měl bránit v účasti na jednání ve městě, v němž žije. Z veřejně přístupných zdrojů soud také ověřil, že ordinální hodiny uvedeného lékaře jsou ve čtvrtek od 13 do 18 hodin, jednání nařízené na 9 hodin tedy s jeho návštěvou nijak nekolidovalo. Zástupce žalobce byl proto vyrozuměn o

tom, že předloženou lékařskou zprávu soud nepovažuje za prokazující důležitý důvod pro odročení jednání dle § 50 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Zástupce žalobce následně soudu sdělil, že žalobce je upoután na lůžko v nemocnici, tuto skutečnost však ani přes výzvu soudu nijak nedoložil. Soud tedy nepovažoval za prokázané, že by žalobci jeho zdravotní stav neumožňoval účast na nařízeném jednání. Svou žádostí o odročení jednání se pouze snažil oddalovat skončení řízení

[6] Dále se soud vypořádal s námitkami uplatněnými v žalobě. Konstatoval, že žalovaný dostatečně zjistil skutkový stav věci. Ze správního spisu soud také ověřil, že žalobci byl dán dostatečný prostor k tomu, aby uvedl všechny relevantní důvody, které ho k žádosti o mezinárodní ochranu vedly. Při pohovorech byl přítomen tlumočník z jazyka vietnamského, před započetím pohovoru byl žalobce vždy poučen o tom, že je povinen poskytovat správnímu orgánu součinnost a uvádět pravdivé a úplné informace. Žalobce měl možnost se s obsahem protokolů seznámit, svou výpověď nijak nedoplňoval, ani nežádal změny v protokolaci. Žalobcův požadavek na zopakování nebo doplnění protokolu proto soud nepovažoval za důvodný. Žalobce od počátku tvrdil, že přijel do České republiky studovat. V době platnosti studijního víza si však nezajistil jeho prodloužení a povolení k pobytu mu bylo zrušeno. O mezinárodní ochranu požádal proto, aby svůj pobyt legalizoval, neboť jen tak může dostudovat. Nedůvodnou shledal soud konečně také námitku, podle níž žalovaný pominul existenci žalobcova soukromého života na území České republiky.

[7] Stěžovatel v kasační stížnosti namítl, že nebyly splněny zákonem (§ 49 odst. 3 a § 50 s. ř. s.) stanovené podmínky pro to, aby soud mohl v jeho nepřítomnosti rozhodnout. Stěžovatel se prostřednictvím svého zástupce z jednání nařízeného na 26. 6. 2014 řádně omluvil a důvody své omluvy na výzvu soudu doložil. Důležité důvody pro odročení jednání (ve smyslu § 50 s. ř. s.) vyplývaly ze zdravotních problémů stěžovatele, které byly doloženy potvrzením MUDr. N. N. ze dne 30. 5. 2014. Z uvedeného potvrzení vyplývá, že stěžovatel se léčil s bolestmi páteře, byla pro něj obtížná chůze, trpěl silnými bolestmi s propagací do pravé dolní končetiny a pro léčbu byl nutný klid na lůžku. Stěžovatel byl limitován popsánými zdravotními problémy delší dobu a soud z těchto důvodů dvakrát jednání odročil. Ve třetím případě, kdy soud žádosti o odročení jednání nevyhověl, tak došlo k výraznému zásahu do právní jistoty, neboť stěžovatel očekával, že soud jednání opět odročí. Soud zástupce stěžovatele sice vyrozuměl o skutečnosti, že omluvu nepovažuje za důvodnou. Sdělení soudu však bylo zástupci stěžovatele doručeno až 25. 6. 2014 a ten tak neměl dostatek prostoru k jejímu doplnění. Mezi stěžovatelem a jeho zástupcem je jazyková bariéra, komunikovat mezi sebou musí prostřednictvím tlumočníka, získat potřebné potvrzení za necelý den proto bylo nemožné. Porušením procesních předpisů ze strany krajského soudu došlo k zásahu do práva stěžovatele na spravedlivý proces, neboť přítomnost účastníků při soudním řízení je pro zachování spravedlivého procesu esenciální. Samotné ničím nepodložené pochybnosti a z nich vyplývající spekulace nemohou být dostatečným důvodem pro to, aby soud rozhodl v nepřítomnosti účastníka, který na osobní účasti trvá, ačkoliv jí není přechodně schopen. Osobní účast stěžovatele na jednání byla nezbytná, neboť stěžovatel napadal rozhodnutí žalovaného i z toho důvodu, že pohovory mezi úředníky žalovaného a stěžovatelem neproběhly zákonem stanoveným způsobem. Stěžovateli se nedostalo náležitého poučení, v důsledku čehož nemohl uplatnit

všechna svá práva a dosáhnout příznivého rozhodnutí ve věci. Proto bylo nutné, aby byl při jednání přítomen a mohl svá tvrzení doplnit.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl její zamítnutí pro nedůvodnost.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[9] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele ve smyslu § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Okruhy typových případů, v nichž se může jednat o přijatelnou kasační stížnost, vymezil Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39. V prvním případě se kasační stížnost dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu. Ve druhém případě se kasační stížnost týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Kasační stížnost dále může být přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. A konečně čtvrtý okruh typických případů přijatelnosti spočívá v tom, že v napadeném rozhodnutí krajského soudu Nejvyšší správní soud shledá zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Takové pochybení může spočívat buď v tom, že krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, nebo v tom, že krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[10] Stěžovatel v kasační stížnosti uplatnil toliko námitku, podle níž došlo k vadě řízení před krajským soudem, která mohla mít za následek nezákonnost rozhodnutí ve věci samé [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Tuto vadu spatřuje ve skutečnosti, že krajský soud provedl dne 26. 6. 2014 ústní jednání ve věci a zamítl při něm jeho žalobu, ačkoliv mu stěžovatel prostřednictvím svého zástupce v dostatečném předstihu doručil omluvenku z jednání, podloženou lékařskou zprávou.

[11] Podle § 49 odst. 1 s. ř. s. nařídí předseda senátu krajského soudu rozhodujícího ve správním soudnictví jednání a předvolá k němu účastníky tak, aby měli k přípravě alespoň deset pracovních dnů; o jednání vyrozumí osoby zúčastněné na řízení. Podle odst. 3 téhož ustanovení neúčast řádně předvolaných účastníků nebrání projednání a skončení věci, nejsou-li důvody pro odročení podle § 50 s. ř. s. Podle § 50 s. ř. s. může být jednání z důležitých důvodů odročeno; soud může odročit jednání též tehdy, jestliže to účastníci shodně navrhnou. Podle § 51 odst. 1 s. ř. s. může soud rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhli nebo s tím souhlasí.

[12] Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu pak plyne, že odepřít právo osobní účasti na jednání soudu lze jen výjimečně. Právo na projednání věci před soudem, čítaje v to i právo na osobní účast na jednání soudu a právo při tomto jednání tvrdit skutečnosti, navrhopat důkazy a předkládat právní argumenty, je jedním ze základních pilířů práva na spravedlivý proces. Ustanovení § 50 s. ř. s. je tedy nutno vykládat tak, že pokud k tomu existují důležité důvody, jednání být odročeno musí (soud nemá v tomto ohledu diskreci, ačkoliv by čistě jazykový výklad uvedeného ustanovení mohl svádět

k opačnému závěru). Pokud se účastník řízení omluví z jednání z důležitých důvodů, osvědčí existenci těchto důvodů a soud přesto jeho žádosti o odročení jednání nevyhoví a rozhodne v jeho nepřítomnosti o věci samé, dopustí se vady řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Takovým důležitým důvodem přitom typicky může být i pracovní neschopnost účastníka řízení doložená lékařským potvrzením (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 9. 2004, č. j. 5 Ads 63/2003 – 35, a ze dne 17. 2. 2005, č. j. 2 Afs 5/2005 – 96). Při posuzování toho, jestli je dán důležitý důvod k odročení jednání, by však soud měl zvažovat také otázku, zda omluva účastníka řízení není účelové povahy, vedená snahou prodlužovat soudní řízení. I když tak účastník řízení ve své žádosti uvádí důvod jinak způsobilý vést k závěru o odročení jednání, není soud vždy povinen takový důvod akceptovat, a to zejména tehdy, pokud shledá, že jej účastník řízení využívá k záměrným procesním obstrukcím (srov. výše citovaný rozsudek č. j. 2 Afs 5/2005 – 96, anebo usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2011, č. j. 1 Azs 16/2011 – 208).

[13] Kasační stížnost se tedy dotýká právních otázek, které již byly judikaturou Nejvyššího správního soudu řešeny, tato judikatura není vnitřně rozporná a Nejvyšší správní soud nevidí důvod se od ní jakkoliv odchylovat. Nejvyšší správní soud zároveň neshledal, že by krajský soud v daném případě hrubě pochybil při výkladu procesního práva. Krajský soud podrobně vysvětlil, z jakých důvodů považoval (opakovanou) žádost stěžovatele o odročení jednání za účelovou (blíže viz bod [5] výše). Nejvyšší správní soud považuje toto vysvětlení za přesvědčivé a plně souladné s jeho judikaturou.

[14] Za těchto okolností soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a z tohoto důvodu ji odmítl.

[15] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. září 2014

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu